

Eén van de verwezenlijkingen van de vzw Stichting Erfgoed Eindhoven is het behoud van deze typische mijnwerkerstweewoonst (Archief- en Documentatiecentrum Stichting Erfgoed Eindhoven)

De vzw Stichting Erfgoed Eisden e.a.

Jan Kohlbacher

Op 28 december 1983 werd de vzw Geschied- en Heemkundige Kring Eisden opgericht. Van het vrijwilligerswerk dat hieruit voortsproot was de feestdag der 'onnozele kinderen' een voor- teken. De groep vrouwen en mannen was een allegaartje van historici, volkskundigen, mijnwerkers, bedienden, beroepsmilitairen en leerkrachten uit Eisden Dorp en Eisden Cité. Onder hen een reeks migranten van de eerste en tweede generatie.

Initiatiefnemer Jan Kohlbacher stelde als eerste voorzitter de mondelinge geschiedschrijving en het verzamelen van documenten en beeldmateriaal als eerste en dringendste doel voorop. Na de mijnsluiting zouden op die manier eerst het archief van de Eisdense koolmijn en later de mijngebouwen tot nadrukkelijker actiepunten uitgroeien. Vanaf 1989 werd het behoud van een oorspronkelijke mijnwerkers-tweewoonst een onmiddellijk streefdoel.

Dankzij een goede sensibilisering van de bevolking groeide dit project uit tot een verwezenlijking die letterlijk voor en door de bevolking tot stand kwam. Samenwerkingsverbanden met de Koning Boudewijnstichting, de Vlaamse Vereniging voor Industriële Archeologie, de Vlaamse Contactcommissie Monumentenzorg en nationale en regionale archieven, universiteiten enz. leidden tot goed georganiseerde werkmethoden en publicaties in eigen beheer. In 1996

werd de kring omgedoopt tot de vzw Stichting Erfgoed Eisden e.a. De stichters zetten een stapje terug maar blijven actieve medewerkers in de redactie van het driemaandelijks tijdschrift *Eisden* en als beheerders en gidsen van het Museum van de Mijnwerkerswoning (1995) en het Archief- en Documentatiecentrum (1996).

De stichtingsleden begeleiden bezoekers op tochten door de oudste Eisdense mijnwerkers-cité om, tegen de achtergrond van de aparte tuinwijkarchitectuur, het sociaal-historisch verhaal te vertellen van deze wijk en haar bewoners. Met dergelijke initiatieven waarin ook enkele thematentoonstellingen per jaar kaderen onderhoudt de stichting een levendig contact met de bewoners en ex-bewoners. Uit de lange lijsten van de schenkingen die in elk nummer van *Eisden* gepubliceerd worden blijkt duidelijk dat men - oude loonbriefjes, oude huisraad, familiefoto's e.d. - werkelijk alles aan het archief schenkt.

Het tijdschrift *Eisden* vierde zijn zeshonderd-vijftigste abonnee en het Museum van de Mijnwerkerswoning bereidt het feestelijk onthaal van zijn tweehonderd vijftigduizendste bezoeker voor. Dit succes blijft de motivatie voor de Eisdense vrijwilligers. Een aanbod van drie beleevingsprojecten voor de scholen vormt evenveel aantrekkingspolen. Dit gebeurt trouwens nog steeds zonder enige vorm van subsidie. Giften van citébewoners en andere donateurs dekken de kosten van de werking.

In het stichtingsbestuur werken nu drie historici mee, zijn vijf dames actief en tien leden van vreemde afstamming, blijven zes mijnwerkers meewerken, geflankeerd door een arts, drie leerkrachten en een muzikleraar. Zes leden zijn erkende toeristische en natuurgidsen. De vergoedingen van hun gidsbeurten gaan rechtstreeks naar de museumkas. Zodat de schulden die men op zich nam om dit museum te realiseren betaald kunnen worden.

Zes zeventig-plussers vinden zich in deze groep nog steeds niet te oud om elke week op het appèl te zijn. En volledigheidshalve dient nog aangestipt dat er bestuursleden meewerken die eveneens actief zijn in de lokale afdelingen van het Vermeylenfonds en het Masereelfonds, die voorzitter zijn van het Willemsfonds, lid van het Davindsfonds of zelfs VLD-mandataris of overtuigde groenen...

Museum van de Mijnwerkerswoning

Deze mijnwerkerstweewoonst ligt in de oudste Eisdense cité, op de hoek van de Marie José- en de Dopheidestraat, in de onmiddellijke nabijheid van de Sint-Barbarakerk. Ze is van februari tot november geopend op zaterdag en zondag van 14 tot 18 uur. In december en januari enkel op zondag. De toegang is gratis.

Wie op andere dagen een geleid bezoek wil brengen aan het museum, met of zonder geleid bezoek aan de cité, maakt liefst een afspraak:

tel. en fax: (089) 76 45 75 of via de VVV

Maasmechelen: tel. en fax: (089) 76 96 16

Voorstelling van het project Vlaams-Brabant, een sociale en economische geschiedenis (1750-2000)

Bart De Nil en Bart Willems, navorsers
AMSAB

De zoektocht in het verleden naar een eigen identiteit is géén nieuwigheid of een geforceerde bezigheid. Het is een natuurlijk proces dat zich afspeelt bij individuen, groepen en instellingen en dat ze in staat stelt om vol zelfvertrouwen

een plaats te verwerven (of op te eisen) in onze maatschappij. Ook de pas opgerichte provincie Vlaams-Brabant zoekt naar die 'eigen' identiteit zonder evenwel de - in ons geval historische - waarheid een knauw te geven. Vlaams-Brabant ontwikkelde in dit opzicht enkele initiatieven, waarvan dit project er één is.

Onder de ronkende werktitel 'Vlaams-Brabant, een sociale en economische geschiedenis (1750-2000)' zette de Provincie een onderzoeks- en publicatieproject op poten waarin specifiek vragen worden gesteld naar het economische en sociale profiel van de provincie, zowel historisch als actueel. Het economische luik werd toevertrouwd aan het Centrum voor Economische Studies (CES). Het sociale luik, met aandacht onder andere voor de algemene leefomstandigheden en de sociale organisatievormen, werd toevertrouwd aan de vier privaatrechtelijke archief- en documentatiecentra: het Katholiek Archief- en Documentatiecentrum (KA-DOC), het Liberaal Archief, het Archief- en Documentatiecentrum van het Vlaams-Nationalisme (ADV N) en het Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging (AMSAB).

De finaliteit van het project is enerzijds een publicatie, die persklaar moet zijn op 31 december 2000 en voorgesteld wordt in september 2001, en anderzijds de realisatie van een gevarieerde en aantrekkelijke tentoonstelling - een vertaling van de publicatie - in Leuven, in september 2001. De coördinatie van de publicatie wordt toevertrouwd aan het KADOC, deze van de tentoonstelling aan het AMSAB. Er werd een stuurgroep samengesteld met als taak de coördinatie en kwaliteitsbewaking van het volledige project. Deze groep bestaat uit gedeputeerde H. Van Autgaerden, prof.dr. Eric De Buyst (CES), prof.dr. Jan De Maeyer (KA-DOC), drs. Wim Peeters (CES), J. Rombouts (Provincie, dienst cultuur), dr. Wouter Steen-